

SKVR

Advies: positief, binnen budget

- ▶ Geadviseerd subsidiebedrag: € 7.731.719,-
- ▶ Gevraagd subsidiebedrag: € 8.200.000,-

Samenvatting van de aanvraag

“SKVR, The Creative Network. Voor de stad. Met de stad.

Cultuuronderwijs en talentontwikkeling zijn een motor voor ontwikkeling. Op kunstgebied wordt je blik verruimd, je fantasie geprikkeld en groeit je creativiteit. Waardevol in een wereld waarin we allemaal wel wat meer verbinding, empathie en perspectief kunnen gebruiken. Maar er gebeurt nog veel meer door actief met cultuur bezig te zijn. Het draagt bij aan persoonlijke ontwikkeling, sociale vermogens, welzijn en gezondheid. Wij zien dat dagelijks bij de vele deelnemers op de plekken waar onze kunstprofessionals actief zijn: op scholen, in de wijken, bij samenwerkingspartners en natuurlijk in onze eigen studio's en ateliers. We zetten ons extra in voor groepen die nu minder toegang hebben tot cultuuronderwijs en talentontwikkeling. Jonge kinderen, kinderen en jongeren in het gespecialiseerd onderwijs, jongeren en ouderen in kwetsbare posities.

The Creative Network: Wij doen dat vanuit een nieuwe rol: SKVR, The Creative Network. Met bijna 700 kunstprofessionals. Zij sluiten aan bij de behoeften van de deelnemers. Wij investeren in hun kwaliteit en binding met het netwerk. Onze rol is, naast uitvoerend, ook faciliterend. We ondersteunen en verbinden partners en pakken waar nodig de regie op programmering. Vanuit ervaring en expertise in actieve cultuurbeoefening leveren wij een positieve bijdrage in de wijken waar het culturele aanbod achterblijft en de uitdagingen groot zijn. Samen met partners uit de culturele sector, het onderwijs, zorg en welzijn, de sport en het bedrijfsleven.

Onderwijs, doorstroom en talentontwikkeling: Met onze innovatiekracht dragen we bij aan de ontwikkeling van het cultuuronderwijs. Van voorschool tot mbo. Met nieuwe programma's als Muziek in de Voorschool, Slim Organiseren en SKVR Tech. Onze samenwerkingen met scholen zijn de afgelopen jaren zowel in aantal als inhoudelijk gegroeid. Ook hier pakken we onze maatschappelijke verantwoordelijkheid door in dialoog programma's te ontwikkelen die aansluiten bij de behoeften van scholen en leerlingen. Als je op school je talent hebt ontdekt, moet je daar na schooltijd mee verder kunnen. Dat faciliteren we samen met partners in de wijk in Wijkcultuurscholen. Voor wie zich verder wil ontwikkelen zijn er talentenklassen muziek. Coalities: Onze wijkverkenner zijn effectief in het verbinden van jongeren met culturele organisaties en het actief betrekken van jongeren. Nieuw zijn de coalities met vier grassrootsorganisaties. Daarin pakken we opgavegericht de uitdagingen in wijken aan. We hebben elkaars expertise nodig om daar een succes van te maken. Gezamenlijk stellen we plannen op en zijn we verantwoordelijk voor uitvoering en resultaten. De organisaties zijn

nu nog geen onderdeel van het Cultuurplan. SKVR vraagt als penvoerder van de coalities de middelen aan via dit Cultuurplan. De coalities hebben de expliciete opdracht om de verbinding met andere domeinen uit te breiden, vooral op het gebied van welzijn en veiligheid. We meten de impact en breiden de financieringsmix uit. Om nog meer te bereiken.

Met dit en nog veel meer zijn wij van onschatbare waarde voor zo'n 100.000 Rotterdammers. Met lef en plezier. Vanuit een open houding en met een diversiteit aan disciplines en activiteiten.”

Artistieke en inhoudelijke kwaliteit

De commissie beoordeelt de artistiek-inhoudelijke kwaliteit als goed. SKVR is met afstand de grootste speler binnen het domein cultuureducatie en talentontwikkeling in Rotterdam, met aanbod op het gebied van binnen- en buitenschoolse cultuureducatie, en vrijetijdsaanbod. Daarbij zijn ruim 700 kunstprofessionals betrokken.

De commissie is het meest te spreken over de binnenschoolse cultuureducatie van de SKVR. Het budget dat daarvoor wordt ingezet lijkt z'n vruchten af te werpen. Voor de scholen is SKVR een betrouwbare, duurzame, ontzorgende partner. SKVR heeft oog voor de pedagogisch-didactische competenties van de kunstvakdocenten en zorgt voor bij- en nascholing, coaching en intervisie op dit gebied. Ook is er specifieke aandacht voor autodidacte docenten. Door hen ondersteuning en professionalisering te bieden, schept SKVR ruimte voor een diversiteit aan achtergronden en leertrajecten binnen het docentenkorps.

Over de competenties van de vakdocenten op vakinhoudelijk gebied komt de commissie weinig te weten. De artistiek-inhoudelijke vormgeving van de cultuureducatieve activiteiten ligt bij de individuele docent. Dat uitgangspunt valt te waarderen; niettemin mist de commissie een visie en beschrijving van basisvoorwaarden voor de artistieke kwaliteit van de activiteiten.

SKVR heeft alleen al door de hoeveelheid aan activiteiten in de vrije tijd die ze aanbiedt een belangrijke rol in de keten van talentontwikkeling in de stad. De commissie kan zich echter moeilijk een oordeel vormen over de totstandkoming van die activiteiten en het aanwezige vakmanschap, omdat daarover te weinig in het plan staat. Het aanbod is opgesplitst in een gesubsidieerd deel voor kinderen en een ongesubsidieerd deel voor volwassenen.

De zeggingskracht richting de scholen is in orde. Het aanbod voldoet aan kwaliteitseisen voor cultuuronderwijs en sluit aan op de SLO-kerndoelen. De commissie heeft veel waardering voor de activiteiten. Zo ontwikkelde SKVR leerlijnen voor de groepen 1 t/m 8 binnen alle disciplines die ze aanbiedt en stelt deze ook deels beschikbaar aan docenten buiten de SKVR. Daarnaast is er aandacht voor de combinatie van taal- en cultuuronderwijs. Er is een heldere focus op scholen met veel kinderen van laagopgeleide ouders of ouders met een andere thuistaal; SKVR betreft scholen bij de ontwikkeling van

programma's en staat open voor maatwerk, waarbij de school een vraag kan formuleren. SKVR slaagt erin om voor iedere doelgroep goed uit te leggen wat het aanbod is.

In het gehanteerde lesformat bepaalt de docent grotendeels de inhoud van het lesprogramma in overleg met de school. De commissie zou het waarderen als SKVR meebeweegt met instellingen die aanbod ontwikkelen waarin niet alleen de scholen, maar ook de deelnemers meer eigenaarschap krijgen en mee kunnen produceren. In het algemeen lijkt SKVR vooral bezig met het voldoen aan de voorwaarden van de school. Dat is belangrijk, maar de commissie had ook graag meer over vernieuwende aanpakken en inhouden van cultuuronderwijs gelezen en de rol die SKVR daarbij speelt. Ook ontbreekt het in de jaarverslagen aan inhoudelijke reflectie op het aanbod op basis van de waardering van deelnemers, naast aantallen bereikte leerlingen. Wel vinden er evaluaties op schoolniveau plaats. Dat SKVR in de komende periode van plan is te starten met het doen van impactmetingen vindt de commissie positief, al had het eerder mogen gebeuren.

Voor het buitenschoolse aanbod is de zeggingskracht moeilijker te beoordelen. De commissie ziet in de Wijkcultuurscholen een aansprekende, laagdrempelige ontwikkeling. Ook de wijkverkennersaanpak overtuigt, mede dankzij de positieve resultaten uit de evaluatie van het onderzoeksbureau. De zeggingskracht van de 'coalities', een omvangrijke, innovatieve samenwerkingsvorm die SKVR de komende jaren wil uitrollen, moet echter nog blijken en daarover is de commissie kritisch.

Ook als het gaat om de beoordeling van authenticiteit – een eigen, herkenbare aanpak – scoort SKVR het best op haar rol binnen het onderwijs. SKVR ontwikkelt zich daar gestaag. Gestuurd door en in dialoog met de scholen onderzoekt SKVR nieuwe mogelijkheden. Een goed voorbeeld hiervan is de ontwikkeling op het gebied van voorschools cultuuronderwijs in de huidige periode. Vanuit een behoefte van kinderopvangorganisaties en een vraag van de gemeente (Nieuw Rotterdams Onderwijsbeleid) heeft de SKVR een overtuigend en passend programma ontwikkeld: 'Muziek in de voorschool'.

In het vrijetijdsaanbod wordt goed aangesloten bij ontwikkelingen in de sector, al ligt de nadruk wel sterk op muziek. De commissie had graag gezien hoe het met de andere disciplines gesteld is. In de wijken wil SKVR aansluiten op de authenticiteit van de partners in de coalities. Uit het plan wordt onvoldoende duidelijk of, en zo ja hoe, dat op een gelijkwaardige manier kan plaatsvinden.

Waarde voor de stad, de bewoner en de discipline

De commissie beoordeelt de waarde voor de stad, haar bewoners en de discipline als goed. De SKVR is onderscheidend dankzij samenwerking met een breed scala aan partners binnen andere domeinen zoals onderwijs, zorg, welzijn en sport. De organisatie is een belangrijke partner voor de gemeente, bijvoorbeeld bij de uitvoering van subsidieregelingen als Ieder Kind Een Instrument (IKEI) en projecten als 'Slim organiseren'. Ook op het gebied van de pedagogisch-didactische deskundigheidsbevordering van

vakdocenten, coaching en intervisie en het ontwikkelen van leerlijnen voor het primair onderwijs speelt de SKVR een belangrijke rol.

SKVR wil zichzelf omvormen van ‘instituut naar netwerkorganisatie’ en spreekt daarbij onder meer de ambitie uit om regievoerder en verbinder te zijn voor cultuureducatie in de wijken. Dat roept bij de commissie vragen op.

SKVR vraagt een groot bedrag voor samenwerking aan, waarbij gelijkwaardigheid meermaals wordt genoemd als een speerpunt. Maar kijkend naar het verschil in schaal en financiële slagkracht tussen de beoogde samenwerkingspartners vraagt de commissie zich af hoe gelijkwaardige samenwerking tot stand zou kunnen komen. Daarbij vreest zij ook voor de positie van andere kleine aanbieders in de wijken en daarmee voor de pluriformiteit van het aanbod.

Ook over de rol van verbinder in de wijken heeft de commissie haar twijfels, met name door de dubbelrol van verbinder en aanbieder die SKVR nastreeft. De commissie is er niet van overtuigd dat dit goed samengaat en had hier graag meer reflectie op gezien. Voor een grote speler in het veld met eigen aanbod is een regiefunctie lastig te vervullen in een netwerk met kleinere concurrenten. Een voorbeeld is de samenwerking met Quardin, een grassroots talentontwikkelingsorganisatie die in alle vier de coalities een rol speelt. In de aanvraag lezen we: ‘SKVR vraagt als penvoerder van de coalities de middelen aan via dit Cultuurplan.’ De commissie vindt dat geen verstandige keuze. Een eigen plan van Quardin had de commissie zicht kunnen geven op de geloofwaardigheid van de claim dat Quardin een deel van SKVR’s talentontwikkeling in de wijken op zich kan nemen. Dat inzicht ontbreekt nu.

Een ander bezwaar is dat de rol van intermediair voor het cultuuronderwijs al belegd is bij KCR en dat Cultuur Concreet het cultuuraanbod in de wijken met elkaar en met de doelgroep verbindt. SKVR positioneert zich nu op beide domeinen: dat lijkt de commissie onwenselijk. Beide koepelorganisaties komen in het meerjarenbeleidsplan slechts summier ter sprake. Hoe SKVR zich tot hen verhoudt, wordt niet toegelicht. Evenmin onderbouwt SKVR of ze over de competenties beschikt om deze nieuwe rol op zich te nemen.

De SKVR speelt in toenemende mate in op actuele trends en ontwikkelingen. Een voorbeeld is de inzet op technologische ontwikkelingen met SKVR Tech. Ook de leerlijn Bio-design wekt positieve verwachtingen. Het ‘slim organiseren’ project is een interessante bijdrage aan het oplossen van een lerarentekort. SKVR presenteert ook de coalitievorming als innovatief; daarop is de commissie al ingegaan.

SKVR schetst een helder beeld van de focus op diversiteit en inclusie. In alle lagen van de organisatie wordt hier professioneel op gereflecteerd en gehandeld. SKVR zegt inclusiviteit in het aanbod te kunnen borgen dankzij een divers team, trainingen en bijeenkomsten over het onderwerp, en nauwe afstemming met deelnemers en partners. Inclusie vormt in een aantal programma’s het kernonderwerp. Er worden expliciet docenten aangetrokken die

een verwantschap hebben met de doelgroepen en die in staat zijn goed aan te sluiten op hun belevingswereld.

SKVR geeft zelf aan dat het een diverser publiek zou kunnen bereiken, en ziet daarbij kansen voor “het jonge kind, jongeren, kinderen en jongeren uit het gespecialiseerd onderwijs en kwetsbare ouderen”. Voor deze groepen worden specifieke programma’s ontwikkeld. In de publieksanalyse wordt expliciet aangegeven dat deelnemers in de wijken niet om de postcodes wordt gevraagd “om deelname laagdrempelig te houden”. De commissie vindt het jammer dat door deze keuze inzicht in de bereikte doelgroepen in de wijken ontbreekt. SKVR zoekt nadrukkelijk partners op om te werken aan inclusie; zo valt de samenwerking met Team Toekomst te prijzen.

Zakelijke kwaliteit

De commissie beoordeelt de zakelijke kwaliteit als voldoende. SKVR lijkt moeite te hebben om haar bedrijfsvoering op orde te krijgen. Zo werd er in februari 2024 een (volgende) reorganisatie doorgevoerd, gericht op zowel verlaging van de overhead als besparing van huisvestings- en beheerskosten. De organisatie stoot de eigen panden af. De huidige directeur-bestuurder vertrekt per juni 2024, na een relatief korte periode van vier jaar. De organisatie loopt er naar eigen zeggen tegenaan dat er verschillende businessmodellen (commercieel volwassenenaanbod versus gesubsidieerd aanbod) naast elkaar lopen. Die blijken lastig te combineren. In die eigen constatering resoneert een opmerking uit een eerder advies, waarin de vraag werd gesteld “of de instelling niet te groot is om effectief te kunnen zijn”.

Ondanks de zorg rond de organisatie leeft SKVR de codes uitstekend na. Alle beleidsdocumenten zijn eind 2023 herzien. De stukken zijn hierdoor actueel en gekoppeld aan verwachtingen die er nu zijn omtrent de diverse codes. Het benadrukken van details, zoals het iedere drie jaar aanvragen van een Verklaring Omtrent Gedrag (VOG) voor alle kunstprofessionals en medewerkers, toont aandacht voor essentiële aspecten van veiligheid en vertrouwen binnen het onderwijsproces. De commissie is ook positief over het feit dat kunstvakdocenten de keuze krijgen om als zzp’er of in loondienst voor SKVR werkzaamheden uit te voeren binnen de lange leerlijnen.

Afgaande op de financiële gegevens is de positie van SKVR in dat opzicht gezond. De organisatie beschikt ondanks een stevig verlies nog steeds over voldoende weerstandsvermogen om tegenvallende resultaten op te vangen. De liquiditeit is florissant. Wat opvalt is dat de organisatie in het boekjaar geen baten had van sponsors of private fondsen, en dat de afhankelijkheid van subsidies (mede daardoor) zeer groot is. Voor de komende periode verwacht SKVR op grond van de geformuleerde strategie een toename van de omzet van circa 2 procent per jaar. Met name het uitbreiden van de activiteiten draagt aan de groei bij. Het totale subsidieaandeel daalt licht naar 70 procent. De onderbouwing van kosten en baten is voldoende.

Niettemin zijn er kritische kanttekeningen. Zo heeft SKVR geen baten van sponsors of private fondsen opgenomen, terwijl er wel stappen richting (financiële) samenwerking met het bedrijfsleven worden aangekondigd. Opvallend is dat SKVR een rendement nastreeft op de omzet van 2,5 procent om daarmee het weerstandsvermogen aan te vullen, wat op zou kunnen lopen tot € 205.000,- per jaar. Het eigen vermogen van de stichting is echter ruim, ook na aftrek van reorganisatiekosten. De beheerslasten zijn fors en bedragen een derde van de totale lasten. Daarbij komt dat personeelslasten van teamleiders en coördinatoren onder de activiteitenlasten zijn geschaard, terwijl het vaste medewerkers met (grotendeels) een kantoorfunctie betreft.

De kosten van de 'coalities' bedragen € 791.136,- per jaar. Dat is een groot bedrag in verhouding tot de uren die SKVR bij drie van de vier coalities op heeft gegeven. Het voorziene aantal uren bij de vierde coalitie ontbreekt. Opmerkelijk is dat het gemiddelde inhuurtarief voor freelancers daalt ten opzichte van de vorige periode. Omgekeerd stijgen de afschrijvingen van € 377.552,- naar € 500.000,- zonder dat er investeringen worden opgevoerd.

De kwaliteit van de financieringsmix wijzigt nauwelijks en blijft daarmee onevenwichtig. De afhankelijkheid van de cultuurplansubsidie blijft hoog. Door een evenwichtige liquiditeits- en vermogenspositie is er evenwel voldoende perspectief op continuïteit.

Geadviseerd bedrag

De commissie adviseert om het aangevraagde bedrag te honoreren, onder aftrek van drie begrotingsonderdelen:

SKVR wil rendement toevoegen aan weerstandsvermogen. Dat is naar het oordeel van de commissie al ruim genoeg. De commissie schaaft rendement onder eigen inkomsten. Het door SKVR genoemde rendement van € 205.000,- wordt in mindering gebracht op het aangevraagde bedrag; SKVR heeft geen investeringen opgevoerd in het daartoe bestemde formulier, maar laat wel de afschrijvingen stijgen met een bedrag van € 65.497,- (aandeel cultuurplansubsidie). Ook dat wordt in mindering gebracht. De commissie heeft tenslotte onvoldoende vertrouwen in de 'coalitie'-strategie, die voor een kwart wordt betaald uit middelen vanuit het Cultuurplan. Concreet gaat het om een bedrag van € 197.784,-. Aftrek van deze drie posten leidt tot een geadviseerd subsidiebedrag van € 7.731.719,-.